

Evaluatie sportakkoord 1.0

Vijf jaar geleden is het Nationaal Sportakkoord opgesteld en ondertekend om iedereen meer te laten sporten en bewegen. Sport en bewegen moet leuker en toegankelijker worden voor alle Nederlanders in alle leeftijdsfasen, omdat het goed is voor je gezondheid, je sociale contacten, je welzijn, je persoonlijke ontwikkeling én het is nog leuk ook! In het akkoord waren zes ambities geformuleerd:

1. **Inclusief sporten & bewegen**
2. **Duurzame sportinfrastructuur**
3. **Vitale sport- en beweegaanbieders**
4. **Positieve Sportcultuur**
5. **Van jongs af aan vaardig in bewegen**
6. **Topsport die inspireert**

(Deze zesde ambitie zou in de loop van 2019 verder worden uitgewerkt)

Dit kan alleen worden gerealiseerd op een lokaal speelveld waar (uitvoerings)partners – gemeente, sport- en beweegaanbieders en partners op uiteenlopende beleidsterreinen – bereid zijn er samen aan te werken en afspraken vastleggen om in wisselende samenstellingen te werken aan het vergroten/verbeteren van het lokale sport- en beweegklimaat.

De weg naar een lokaal sport- en beweegakkoord in Zwijndrecht (het proces).

Onder leiding van een sportformateur is in 2019 in Zwijndrecht een koplopergroep gevormd – bestaande uit gemeente, Platform Sport en Bewegen (sportplatform), Stichting Fitmakers (voorheen Stichting Hatrick), Gymnastiekvereniging Oefening & Ontspanning Zwijndrecht (O&O) en Diverz (Welzijn) om in Zwijndrecht een lokaal sport- beweegakkoord te realiseren. Deze koplopergroep organiseerde een (brede) bijeenkomst voor sport- en beweegaanbieders en maatschappelijke instellingen. Naast het verstrekken van informatie was er ruimte om gedachten kenbaar maken over een lokale invulling. Deze input is vertaald in zes lokale ambities:

1. **Iedereen beweegt**
(deelakkoord: Inclusief sporten & bewegen)
2. **Geef ruimte voor beweging**
(deelakkoord: Duurzame sportinfrastructuur)
3. **Bewegen is veilig**
(deelakkoord: Positieve Sportcultuur)
4. **Jong geleerd is oud gedaan**
(deelakkoord: Van jongs af aan vaardig in bewegen)
5. **Samen staan we sterker**
(deelakkoord: Vitale sport- en beweegaanbieders)
6. **Bewegen is gezond**
(lokaal toegevoegd)

Na vaststelling van deze ambities is een campagne gestart met de boodschap: 'Ik doe mee! #zwijndrechtbeweegt'.

Bewegen is Gezond

In Zwijndrecht vond men het jammer, dat in het Nationaal Sportakkoord geen deelakkoord was over gezondheid. Unaniem is overeengekomen om dit als zesde (lokale) ambitie op te nemen in een Zwijndrechts Lokaal Sport- en Beweeg Akkoord.

Achteraf heeft Zwijndrecht hiermee in vroegtijdig stadium geanticipeerd op het preventieakkoord. Hoewel er tot dusver (nog geen) volledige integratie tot stand is gebracht tussen beide akkoorden, wordt er vanaf het begin wel informatie uitgewisseld.

Slot van de campagne vond plaats op woensdag 19 februari 2020 in wijkcentrum Hart van Meerdervoort, waar de definitieve basis is gelegd voor het Zwijndrechts Sport- en Beweegakkoord.

Slotbijeenkomst in meerdere opzichten succesvol!

Ruim honderd vertegenwoordigers van sportaanbieders, maatschappelijke instellingen, onderwijs, bedrijfsleven en gemeente (zowel ambtelijk als politiek) vonden elkaar in het wijkcentrum 'Hart van Meerdervoort' in 38 inspirerende, afspraken, ideeën en activiteiten verdeeld over de zes ambities van het Zwijndrechts Lokaal Sport- en Beweegakkoord.

Los van dit eindresultaat was men óók echt met elkaar in gesprek, waarmee structureel een brug werd geslagen tussen beleidsterreinen, vakgebieden én politiek (die in grote getalen aanwezig was). Dit heeft zeker óók bijgedragen aan het overbruggen van de COVID-19 tijdperk, waarin sportverenigingen moesten overleven.

Lokaal Sport- en Bewegakkoord Zwijndrecht 1.0

Op 11 mei 2020 was het lokaal Sport- en Bewegakkoord (1.0) in Zwijndrecht een feit, ondersteund en ondertekend door veel lokale partners.

Het akkoord telde 38 ingebrachte initiatieven (en afspraken) verdeeld over zes Zwijndrechtse ambities

Ambities		Aantal Initiatieven
1	Iedereen beweegt	14
2	Geef ruimte voor beweging	6
3	Bewegen is veilig	4
4	Jong geleerd is oud gedaan	9
5	Samen staan we sterker	2
6	Bewegen is gezond	5

In het bijgevoegd lokaal sport- en bewegakkoord worden alle initiatieven uitgebreid omschreven.

Aansturing

In het Zwijndrechts Sport- en Bewegakkoord zijn initiatiefnemers zelf verantwoordelijk voor uitvoering én financiering van de ingebrachte activiteiten en ideeën. Wel is een kernteam (klankbordgroep) gevormd om

mee te denken (deskundigheid), initiatieven op elkaar af te stemmen (coördinatie) én een financiële bijdrage te doen.

Samenstelling klankbordgroep (KBG)

De klankbordgroep bestaat uit vertegenwoordigers vanuit Platform Sport en Beweging (Sportplatform), Fitmakers (voorheen stichting Hatrick), Gemeente Zwijndrecht, Diverz (Welzijnsorganisatie), Kindcentrum Het Akkoord (Onderwijs), O&O (Sportvereniging) en de Adviseur Lokale Sport.

Recent is een vertegenwoordiger van ondernemers toegevoegd.

KBG kan zelfstandig beslissen over besteding van de beschikbaar gestelde financiële middelen. Alle partners zijn gelijkwaardig (stemrecht). Vanaf het begin vormt de KBG een kernteam, waarin alle disciplines zijn vertegenwoordigd.

Hierbij is een regisseur aangesteld als aanspreekpunt, verbinder en aanjager voor zowel initiatiefnemers als klankbordgroep.

Regisseur Sport en Beweging

In dienst van de gemeente van de gemeente Zwijndrecht coördineert gedurende 16 uur per week een onafhankelijk regisseur sport- en bewegen alle activiteiten voortvloeiend uit het akkoord.

Alle aanvragen op het gebied van (extra) noodzakelijke deskundigheid en mogelijk financiële middelen worden door de regisseur beoordeeld en voorgelegd aan de klankbordgroep ter besluitvorming. In de uitoefening van deze functie vindt eveneens uitvoerig overleg plaats met de coördinator van het preventieakkoord.

Resultaten

Uitvoering van het lokaal sport- en bewegakkoord vond plaats in het tijdperk van COVID-19. Steeds meer werd men ervan bewust, dat sport en bewegen belangrijk is voor de gezondheid van inwoners. Het is dan ook geen toeval, dat – ondanks opgelegde beperkingen – **92,1%** van alle initiatieven daadwerkelijk zijn uitgevoerd.

Ambities	Aantal	Gerealiseerd	
1	Iedereen beweegt	14	11
2	Geef ruimte voor beweging	6	6
3	Bewegen is veilig	4	5
4	Jong geleerd is oud gedaan	9	6
5	Samen staan we sterker	2	3
6	Bewegen is gezond	5	4

Gedurende de looptijd zijn initiatieven toegevoegd en afgefallen. Hierdoor zijn er ambities waar meer initiatieven zijn gerealiseerd dan oorspronkelijk waren opgenomen.

Verschillende bevolkingsgroepen – van (piep)jong tot oud, kwetsbaar, vluchtelingen, participanten, – zijn bereikt met bewegingsactiviteiten, evenementen en workshops. In de openbare ruimte zijn beweegtoestellen geplaatst, terwijl er ook aandacht was voor traditionele sportaccommodaties. Sportverenigingen kregen informatie over positieve sportcultuur én mogelijkheden voor training en scholing van trainers, vrijwilligers en kader. Watertappunten zijn aangelegd, beweegroutes opgeleverd, lessen over gezonde leefstijl zijn geïnitieerd in het onderwijs en er is een sportfonds 18+ in het leven geroepen. Uitgebreide beschrijving van alle resultaten zijn terug te vinden in 'Resultaten Sport- en Bewegakkoord 1.0' (zie bijlage).

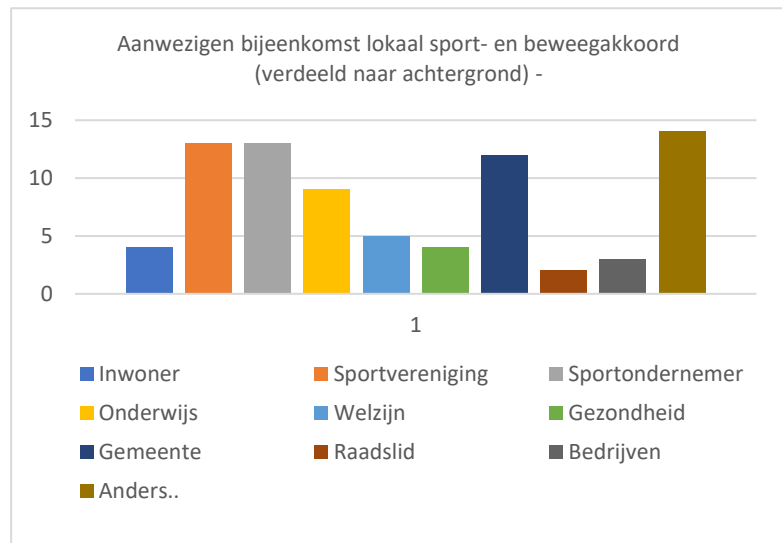
Beoordeling

Op woensdag 5 april 2023 is door het kernteam (klankbordgroep) een nieuwe bijeenkomst georganiseerd, die in het teken stond van terugblikken en vooruitkijken (sportakkoord 2.0).

Evenals drie jaar geleden was het een drukbezochte avond met ca. honderd vertegenwoordigers van verschillende instellingen en organisaties.

Voor de pauze werd uitgebreid teruggeblikt en mochten aanwezigen digitaal (via mentimeter) een oordeel geven over het Zwijndrechts Sport- en Bewegakkoord 1.0, waarbij in de vraagstelling bewust de doelstellingen van het sportakkoord 2.0 waren verwerkt (fundament, bereik en (maatschappelijke) waarde van sport).

De uitkomsten waren als volgt:

- 81,4% vond dat het sportakkoord (1.0) positief heeft bijgedragen aan het versterken van sport en bewegen in Zwijndrecht (fundament) met een waardering van **3,9** op een schaal van 1 tot 5.
- 81,3% vond dat het sportakkoord (1.0) heeft bijgedragen aan de bewustwording van het belang van sport en bewegen in Zwijndrecht (bereik) met een gemiddelde waardering van **3,2** op een schaal van 1 tot 5.
- Veel respondenten (73) gaven uiteenlopende antwoorden (zie wordcloud) op de vraag welke (maatschappelijke) waarde door het sportakkoord (1.0) het meest is ondersteund.

Meest gegeven antwoorden waren: gezondheid, plezier, ontmoeting en bewustwording.

- 91,5% gaven het sportakkoord (1.0) een ruime voldoende met een gemiddelde waardering van **7,5** op een schaal van 1 tot 10.

(Zie ook bijlage: Beoordeling Zwijndrechts Sportakkoord 2.0 (mentimeter))

In het gedeelte na de pauze waren de uitgangspunten van het sportakkoord 2.0 de kapstok in alle gesprekken, maar het ging vooral over wat nog opgepakt kan en moet worden.

Bijvoorbeeld:

- Voor de komende jaren blijft het een uitdaging (steeds meer) bevolkingsgroepen aan het bewegen te krijgen én te houden (boeien én binden) met speciale aandacht voor aangepast sporten (in regionaal verband) én het verbinden van sport en onderwijs.
- Tegengaan van grensoverschrijdend gedrag en het realiseren van een positief sportklimaat moet - in samenwerking met de gemeente – prioriteit krijgen.
- Ondersteunen van sportaanbieders in het voorkomen van sportuitval onder jongeren van 12+ tot 19 (Hiervoor is door de klankbordgroep een onderzoeksopdracht opgesteld en uitgezet).
- Vrijwilligersbeleid blijft voor met name sportverenigingen een punt van zorg.
- Innovatie, multifunctionaliteit en duurzaamheid blijft ook een aandachtspunt met betrekking tot sportaccommodaties (Inmiddels is er – vanuit de gemeente – een capaciteitsonderzoek gestart in relatie tot de beweegbehoefte op korte, middellange en lange termijn).

Conclusie

Conform de doelstelling van het Nationaal Sportakkoord – iedereen aan het bewegen krijgen, - is er in de eerste periode van het sportakkoord een succesvolle basis gelegd om nieuwe initiatieven op te pakken en (nog) lopende initiatieven uit te voeren (Zwijndrecht staat op de kaart).

Uitvoeringspartners hebben – voor zover dat nog niet aan de orde was – met elkaar kennis gemaakt en in wisselende samenstellingen gewerkt aan initiatieven, terwijl er een actieve klankbordgroep bestaat, die – uitgebreid met gezondheid – in de nabije toekomst kan fungeren als een kernteam om activiteiten voorvloeiend uit praktijk én beleid op elkaar af te stemmen.

Naast alle behaalde en nog te behalen resultaten en nieuwe initiatieven zullen uitvoeringspartners en het kernteam met inbegrip van de regisseur sportakkoord belangrijke uitgangspunten vormen in een herijking naar (ver)nieuw(d) Zwijndrechts Sport- en Beweegakkoord 2.0, waarbij het wil fungeren als aanjager én proeftuin van gemeentelijk beleid.

Sportakkoord 2.0 als norm!

Langs de norm van sportakkoord 2.0 (Fundament, Bereik en Maatschappelijke Waarde) genereren de resultaten per ambitie het volgende beeld:

Ambitie 1:

*4 resultaten dragen bij aan **fundament**, 5 aan **bereik**, 8 aan een **(maatschappelijke) waarde***

Ambitie 2:

*6 resultaten dragen bij aan **fundament**, 1 aan **bereik**, 1 aan een **(maatschappelijke) waarde***

Ambitie 3:

*2 resultaten dragen bij aan **fundament**, 1 aan **bereik**, 3 aan **(maatschappelijke) waarde***

Ambitie 4:

*6 resultaten dragen bij aan **fundament**, 4 aan **bereik**, 2 aan een **(maatschappelijke) waarde***

Ambitie 5:

*3 resultaten dragen bij aan **fundament***

Ambitie 6:

*4 resultaten dragen bij aan **fundament***

Nb Veel resultaten dragen bij aan meerdere doelstellingen.